

Construïm Europa des del món local, amb una mirada jove

Pilar Diaz Romero

Diputació de Barcelona

d.relacionsint@diba.cat

Recepció: 16/01/2023

Acceptació: 22/01/2023

Publicació: 31/01/2023

Cita recomanada: DÍAZ ROMERO, Pilar (2023). "Construïm Europa des del món local, amb una mirada jove".

Quaderns IEE: Revista de l'Institut d'Estudis Europeus, 2(1), 126-131.

DOI: <<https://doi.org/10.5565/rev/10.5565/rev/quadernsiee.51>>

Resum

Aquest article exposa els resultats obtinguts en un estudi, que la Diputació de Barcelona ha dut a terme, per conèixer la percepció de la ciutadania de la província de Barcelona envers la Unió Europea i el seu futur, posant especial èmfasi en el públic jove. Per obtenir aquesta informació la Diputació de Barcelona va realitzar una enquesta, que es proposava ser una aportació local a les conclusions de la Conferència sobre el Futur d'Europa, que les institucions europees van realitzar en el període que va del 9 de maig de 2021 al 9 de maig de 2022.

Paraules clau: Opinió pública; Unió Europea; Futur d'Europa; Enquestes; Ciutadania.

Resumen. *Construimos Europa desde el mundo local, con una mirada joven*

Este artículo expone los resultados obtenidos en un estudio, que la Diputación de Barcelona ha llevado a cabo, para conocer la percepción de la ciudadanía de la provincia de Barcelona hacia la Unión Europea y su futuro, poniendo especial énfasis en el público joven. Para obtener esta información la Diputación de Barcelona realizó una encuesta, que se proponía ser una aportación local a las conclusiones de la Conferencia sobre el Futuro de Europa, que las instituciones europeas realizaron en el período que va del 9 de mayo de 2021 al 9 de mayo de 2022.

Palabras clave: Opinión pública; Unión Europea; Futuro de Europa; Encuestas; Ciudadanía.

Abstract. *We build Europe from the local world, with a young look*

This article presents the results obtained in a study carried out by the Barcelona Provincial Council to find out the perception of the citizens of the province of Barcelona towards the European Union and its future, placing special emphasis on the young public. To obtain this information, the Barcelona Provincial Council carried out a survey, which was intended to be a local contribution to the conclusions of the Conference on the Future of Europe, which the European institutions carried out in the period from May 9, 2021 to September 9, 2021. May 2022.

Keywords: Public opinion; European Union; Future of Europe; Surveys; Citizenship.

Sumari

1. La Conferència sobre el futur d'Europa
 2. Enquesta a la ciutadania de la província de Barcelona
-

1. LA CONFERÈNCIA SOBRE EL FUTUR D'EUROPA

El 10 de març de 2021 es va dur a terme una declaració conjunta entre el president de Parlament Europeu, David Sassoli; el primer ministre de Portugal, António Costa, en nom de la Presidència del Consell de la Unió Europea; i la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen; en relació amb la Conferència sobre el futur d'Europa (CoFoE).¹ Aquest fet va establir les bases per iniciar una sèrie de debats i diàlegs que van permetre als ciutadans i ciutadanes de tots els racons dels Estats membres de la Unió Europea (UE, en endavant) donar a conèixer les seves idees per a contribuir a configurar el futur d'Europa.

La Conferència, duta a terme entre els dies 9 de maig de 2021 i el 9 de maig de 2022,² es va fixar l'objectiu d'oferir a la ciutadania europea un paper més important en la configuració de les polítiques i ambicions de la UE, per tal de millorar la resiliència de la Unió enfront de les crisis, ja siguin econòmiques, medi ambientals, alimentàries o sanitàries, entre d'altres. Per assolir aquest objectiu, es va crear un nou fòrum públic per a un debat obert, inclusiu, transparent i estructurat amb els europeus i les europees sobre les qüestions que els importen i afecten en la seva vida quotidiana, que incloïa panells amb ciutadans i ciutadanes europeu/es de diversos països —tant de manera presencial com en línia— i actes relacionats amb la Conferència, amb el suport de les administracions regionals i locals, que es donaven a conèixer a través de la plataforma digital multilingüe interactiva.

La declaració conjunta establia l'àmbit d'aplicació, l'estructura, els objectius i els principis de la Conferència. Així mateix, va oferir una llista de possibles temes per a la Conferència, com ara la salut, el canvi climàtic, la justícia social, la transformació digital, el paper de la UE al món, la migració i la manera de reforçar els processos democràtics que regeixen la UE. Aquests temes coincidien amb les prioritats de la Comissió Europea per a l'actual legislatura³ i amb les qüestions plantejades pels ciutadans i les ciutadanes en les enquestes d'opinió. Aquesta declaració va posar les bases per a la planificació d'actes impulsats per la ciutadania —amb un paper especial per a la joventut— i coorganitzats amb la societat civil i les parts interessades a tots els nivells: els parlaments nacionals i regionals, el Comitè Europeu de les Regions, el Comitè Econòmic i Social Europeu, els interlocutors socials i el món acadèmic. La seva

¹ Web oficial: <https://futureu.europa.eu/es/>

² Es va fer coincidir amb el Dia d'Europa la data d'inici i de finalització.

³ Les prioritats de la Comissió Europea per a 2019-2024 es poden consultar en el següent web: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024_es

participació en el procés ha estat essencial per aconseguir la major difusió i participació possibles.

Com a resultat final del procés promogut en el marc de la Conferència sobre el Futur d'Europa (CoFoE, en endavant), es va extreure un informe, adoptat pel plenari de la CoFoE, que recollia les principals conclusions de tots els debats ciutadans i sessions celebrades i que incloïa 49 propostes per fer front, amb mesures concretes, a 9 reptes: i) el canvi climàtic i el medi ambient; ii) la salut; iii) l'economia; iv) la UE al món; v) els valors i drets, l'estat de dret, la seguretat; vi) la transformació digital; vii) la democràcia europea; viii) la migració; i ix) l'educació, cultura, joventut i esport.

En aquest procés el paper dels governs locals, com a administracions més properes a la ciutadania, ha sigut fonamental. La Diputació de Barcelona, com a govern local intermedi, treballa per implicar en el projecte europeu a la ciutadania de la província i apropar les institucions europees a les necessitats i prioritats d'aquesta, posant de manifest l'impacte que té, en el dia a dia, l'aliança teixida entre el món local i la UE. Per aquesta raó, la Diputació de Barcelona va impulsar diferents iniciatives⁴ per fer ressò dels interessos dels municipis i de la població de la província de Barcelona en aquest procés:

- 1) Un diàleg ciutadà transfronterer amb la participació de dones joves en risc d'exclusió social, amb la col·laboració del departament de l'Aude (França) i la Confederació Europea de Poders Locals Intermedis (CEPLI),⁵ i sota el paraigua del Comitè Europeu de les Regions.
- 2) Conferències-debat en diferents biblioteques de la Xarxa de Biblioteques de la província de Barcelona, en col·laboració amb els ajuntaments respectius de cada localitat, de temàtica europea i de rellevància o d'interès per al públic impartides per experts en diversos sectors, i
- 3) Una enquesta a 1.000 ciutadans i ciutadanes de diversos municipis de la província de Barcelona per tal de traslladar a les institucions europees les opinions i valoracions dels ciutadans i ciutadanes de la província de Barcelona; tot tenint en compte la perspectiva que des del món local és té del futur i dels reptes de la UE, sobre la que volem fer un èmfasi especial en aquest article, a l'haver donat un pes rellevant a l'opinió del jovent de la província de Barcelona.

⁴ Notícia el web de la Diputació de Barcelona: <https://www.diba.cat/es/web/ri/butlletins/-/newsletter/146417827/74/362807223/la-diputaci%C3%B3-amb-la-cofoe>

⁵ CEPLI és la primera confederació europea que agrupa nou associacions nacionals que representen 1.167 autoritats locals intermèdies de vuit països europeus (Bèlgica, Bulgària, França, Alemanya, Hongria, Itàlia, Polònia i Romania) i dues xarxes europees d'autoritats locals intermèdies, Arco Latino i Partenalia. Website: <https://cepli.eu/>

2. ENQUESTA A LA CIUTADANIA DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA

La Diputació de Barcelona, a través de Direcció de Relacions Internacionals i la Oficina d'Europa i Estratègia Internacional,⁶ ha dut a terme, per primera vegada, una enquesta realitzada a la ciutadania de la província de Barcelona, emmarcada en la CoFoE, i amb l'objectiu de conèixer l'opinió de la ciutadania de la província de Barcelona envers el futur d'Europa.

L'enquesta es va realitzar a 1.000 persones de diversos municipis de la província de Barcelona i es va dur a terme durant les dues primeres setmanes del mes de febrer de 2022. El sondeig va donar importància a la població jove, és a dir, la d'edats compreses entre els 15 i els 29 anys. En aquest sentit, de les 1.000 persones enquestades, 400 han estat persones joves.

Es va voler donar prioritat a la població jove per un doble motiu: en primer lloc, perquè l'any 2022 va ser l'Any Europeu de la Joventut;⁷ i, en segon lloc, per una qüestió encara més rellevant, perquè el jovent és el futur d'Europa.

L'enquesta ha obtingut la opinió de la ciutadania en base a les següents cinc qüestions:

1. El benefici o perjudici que ha suposat pertànyer a la Unió Europea.
2. Les principals fites que s'han assolit a nivell europeu i els canvis que caldria introduir en el futur.
3. El paper que ha de tenir el món local.
4. La participació de la ciutadania en el futur de la Unió.
5. La visió de les persones joves sobre el seu futur en el marc de la UE.

L'opinió de les persones entrevistades és que el 79,8% està a favor de la UE i el que més s'associa a la UE és la idea d'unió i integració (46,3 %). Aquesta visió positiva no es contradiu amb la percepció que té un 39,7%, que considera que la Unió necessita canvis radicals per encarar el seu futur.

Quan s'entra a analitzar la direcció d'aquests canvis, les persones entrevistades mencionen: més polítiques socials (16,8%), més equilibri de poder entre països (13,2%) i millorar la política econòmica (10,9%).

En relació als valors europeus, l'estudi posa de relleu que la llibertat d'opinió, la pau, la tolerància, l'obertura als altres, la igualtat social i la solidaritat, simbolitzen a la UE entorn a un 60% cada una. Aquests són els valors que, segons els entrevistats, millor representen als europeus enfront a d'altres països que no formen part d'aquesta organització supranacional. Per contra, el progrés i la innovació és l'únic valor en què la ciutadania considera que hi ha algun altre país o grup de països que els representa millor.

⁶ Website: <https://www.diba.cat/es/web/ri/europa>

⁷ Web oficial de l'Any Europeu de la Joventut: https://youth.europa.eu/year-of-youth_es

Entre les polítiques que cal prioritzar per fer front als reptes globals de la UE, l'enquesta destaca: el canvi climàtic (24,8%), l'educació (18,5%), la creació de llocs de treball (17%), la igualtat d'oportunitats (14,9%) i la salut i el sistema sanitari (14,8%).

Pel que fa al paper del món local dins la UE, la pràctica totalitat dels entrevistats —el 90,2%— considera que la UE hauria de tenir més en compte els pobles i les ciutats en el desenvolupament i millora del projecte europeu. Malauradament, només la meitat de les persones entrevistades diu haver sentit parlar d'algun projecte cofinançat per la UE al seu municipi. Per tant, encara hi ha molt camí a recórrer per fer arribar la importància del missatge europeu als nostres pobles i ciutats.

Pel que fa a les polítiques municipals a les que les persones enquestades destinarien els fons europeus, un 28% indica l'educació i la formació, seguit de la sanitat, les polítiques d'ocupació, les polítiques socials i les ambientals; que passarien per davant de les polítiques d'habitatge, joventut i infraestructures i carreteres.

En relació a les perspectives de futur, una de les dades més destacades en referir-nos als adults és que el 54,1% dels entrevistats considera que la UE ofereix un futur als joves. Entre els joves, aquesta dada és lleugerament més elevada. Així doncs, els joves que consideren que la Unió els ofereix futur arriba al 60,1%. Tot i que la visió que tenen els i les joves respecte al futur que els ofereix la UE és més optimista que la dels adults, calen polítiques més específiques en aquest àmbit per millorar la seva percepció i fer arribar el missatge europeista, ja que només el 27,8% diu haver sentit parlar d'algun projecte cofinançat per la UE.

De cara al futur, l'enquesta destaca també que el 65,5% voldria una UE amb més poder de decisió. Aquesta visió és compatible amb què la construcció futura de la Unió ha de tenir en compte en un 90,2% al món local, als pobles i a les ciutats.

D'acord amb els resultats de l'enquesta, podem concloure que la UE té un alt nivell d'acceptació entre la població de la província de Barcelona, incloent la població jove (gairebé un 80%); que la ciutadania té clars els valors sobre els quals se sustenta la forma europea de presentar-se al món; que el canvi climàtic és el principal repte global al qual ens enfrontem; que en el futur d'Europa hi ha d'haver espai per a la contribució del món local; però que el seu futur requereix d'una aposta clara per la proximitat, per fer-la més tangible, il·lusionant i comprensible als ulls dels ciutadans i ciutadanes i, amb especial èmfasi, amb una orientació clara cap al jovent.

La Diputació de Barcelona té com objectiu donar representativitat als ens municipals i a la ciutadania de la província de Barcelona en l'acció internacional i té un paper clau, com a govern local proper a la ciutadania, per copsar l'opinió, valoracions i percepcions dels ciutadans i ciutadanes de la província de Barcelona. Els resultats obtinguts a través d'aquesta enquesta son una oportunitat per incidir en el futur de la UE i per implicar en el projecte europeu a la ciutadania de la província de Barcelona, deixant palesa la importància de teixir aliances entre el món local i la UE. Es preveu donar-hi continuïtat a aquest projecte per seguir copsant les opinions de la ciutadania en relació amb els valors i reptes de la UE i el paper que hi juguen els governs locals.